

Saksbehandler:
Tone Eli Moseid, telefon:
Bibliotek

Drift og utvikling av Tønsberg og Færder bibliotek

Utvalg	Møteddato	Saksnummer
Utvalg for kultur, idrett og folkehelse	05.05.2020	036/20
Kommunestyret	19.05.2020	070/20

Rådmannens innstilling

1. Signalene om behov for driftsmidler for Tønsberg og Færder bibliotek tas med i budsjettarbeidet for 2021.
2. Signalene om investeringsbehov for Tønsberg og Færder bibliotek tas med i budsjettarbeidet for 2021-2023.
3. Det iverksettes en prosess med innbyggermedvirkning for å utarbeide en felles strategisk plattform for utviklingen av folkebibliotek tjenestene i Tønsberg og Færder kommuner.

05.05.2020 Utvalg for kultur, idrett og folkehelse:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

UKIF- 036/20 Vedtak:

1. Signalene om behov for driftsmidler for Tønsberg og Færder bibliotek tas med i budsjettarbeidet for 2021.
2. Signalene om investeringsbehov for Tønsberg og Færder bibliotek tas med i budsjettarbeidet for 2021-2023.
3. Det iverksettes en prosess med innbyggermedvirkning for å utarbeide en felles strategisk plattform for utviklingen av folkebibliotek tjenestene i Tønsberg og Færder kommuner.

19.05.2020 Kommunestyret:

Møtebehandling:

Innstillingen fra utvalg for kultur, idrett og folkehelse ble enstemmig vedtatt.

KST- 070/20 Vedtak:

1. Signalene om behov for driftsmidler for Tønsberg og Færder bibliotek tas med i budsjettarbeidet for 2021.
2. Signalene om investeringsbehov for Tønsberg og Færder bibliotek tas med i budsjettarbeidet for 2021-2023.
3. Det iverksettes en prosess med innbyggermedvirkning for å utarbeide en felles strategisk plattform for utviklingen av folkebibliotekjenestene i Tønsberg og Færder kommuner.

Sammendrag:

Det bør utarbeides en helhetlig plan for hvordan folkebibliotektilbudet i Tønsberg og Færder kommuner skal utformes. Dette bør danne grunnlaget for en langsiktig utvikling av tjenestetilbudet. Det forutsettes at både innbyggere og beslutningstakere i begge kommuner involveres i prosessen med å lage en slik felles strategisk plattform.

I forbindelse med budsjettarbeidet for 2021 signaliseres det et behov for å styrke driftsramma for Revetal bibliotek, og å opprettholde driftsramma for hovedbiblioteket i Tønsberg, og for Tjøme bibliotek.

Det er behov for investeringer til større utskiftninger ved hovedbiblioteket i Tønsberg i kommende økonomiplanperiode.

Vedlegg:

Nye Tønsberg og Færder bibliotek

Bakgrunn for saken:

Revidert samarbeidsavtale om bibliotekdrift mellom Tønsberg og Færder kommuner ble vedtatt av kommunestyrene i begge kommuner i desember 2019. I denne avtalen står det at «det legges årlig fram en melding om drift og utvikling av bibliotektilbudene for kommunestyrene i Færder og Tønsberg kommuner. Dette dokumentet danner grunnlaget for en samordnet budsjettprosess, som også tar opp investeringsbehov.»

2020 er det første året samarbeidsavtalen omfatter tre bibliotekavdelinger. Det er behov for å lage en felles strategisk plattform for utviklingen av det samlede folkebibliotektilbudet i Tønsberg og Færder.

Faktagrunnlag:

Tønsberg og Færder kommuner samarbeider om felles drift av folkebibliotektilbudene. Samlet ramme for drift av hovedbiblioteket fordeles med 1/3 på Færder kommune, og 2/3 på Tønsberg kommune. I tillegg er det egne tilskudd for drift til henholdsvis Tjøme bibliotek og Revetal bibliotek. Det er vedtatt at fordelingsnøkkelen mellom de to kommunene skal baseres på innbyggertallet i de to kommunene fra 2020.

Driftsrammen for den totale driften av tre bibliotek ligger i 2020 på 24.054'. Dette er uten drift av bygget i Storgata, og uten husleie for Revetal bibliotek. Fordelt på 82.406 innbyggere utgjør dette 291 kr pr innbygger. Dette er lavere enn landsgjennomsnittet for 2018, som var 294 kr pr innb. (kilde: KOSTRA) Noe gevinst ligger i stordriftsfordeler med felles administrasjon, katalog og innkjøp o.l., dette er allerede tatt ut i form av et bredt tjenestetilbud. Å drifte tre fysiske avdelinger gir en merkostand, spesielt når det gjelder personalressurser. Dette er spesielt merkbart på Revetal bibliotek, som nå skal drifte et nytt, flott bibliotek i tre etasjer, med samme personalressurs som før.

Mediebudsjettet ble styrket med 450.000 i 2020, og er nå oppe på gjennomsnittet for Vestfold, regnet i kr pr innbygger. Det er lagt opp til et effektivt lånesamarbeid mellom de tre bibliotekene. Mediebudsjettet gir mulighet for å tilby digitale ressurser, som ebøker, noe e-lydbøker og betalingsdatabaser. Driftsbudsjettet er stramt, men tilstrekkelig til å opprettholde dagens tjenestetilbud. Økt bruk og økt etterspørsel etter tjenester må eventuelt dekkes opp gjennom å prøve ut alternative driftsmodeller, og gjennom økt samarbeid med andre aktører.

Arrangementer og aktiviteter ellers i de tre bibliotekene er det til dels frivillige som står for, eller

det er finansiert ved hjelp av støtte fra Nasjonalbiblioteket, Fritt ord og andre liknende bidragsytere. Det krever personalressurser å være tilrettelegger for frivilligheten, og det krever personalressurser å stå som arrangør/medarrangør. Det krever også personalressurser for å søke om økonomisk støtte.

Investeringsbehov 2021 – 2023:

	2021	2022	2023	
Tiltak for kjøling av publikumsarealet, del 2	600			HMS-tiltak, basert på konsulentrapport med prisoverslag
Nytt innleveringsanlegg		2.000		Levetid for eksisterende anlegg er snart slutt, mangler nå reservedeler.
Utskifting av tregulv 1. og 2. etasje		1.200	1.200	Nedslitt, buler ved høy luftfuktighet.

Utfordringer

Utfordringene er knyttet til det å videreutvikle og styrke tjenestetilbudet for å møte økt etterspørsel, og fornye tjenestene innenfor en trang kommuneøkonomi. Relevant i går er ikke alltid relevant i morgen. Dette krever nytenkning. Det krever også langsiktig planlegging, og det krever at innbyggerne involveres i planleggingen av tjenestene.

Utlånstallene for ungdom mellom 15 og 20 går dramatisk ned i hele Norge, også i Tønsberg og Færder kommuner. Derfor må denne brukergruppa være en svært viktig målgruppe å nå i tida framover.

Hovedbiblioteket i Tønsberg må videreutvikles og styrkes som hovedbiblioteket for hele Tønsberg og Færder «storkommune». Profilen på tjenestetilbudet må gjenspeile dette. Rollen som Litteraturhusbibliotek må videreutvikles, og bygget må gjennom en fleksibel bruk kunne romme mange ulike aktiviteter samtidig, og gjennom en større del av den tilgjengelige tiden.

Revetal bibliotek er godt i gang med å fylle biblioteket med aktiviteter. Dette arbeidet må styrkes og videreføres, gjennom et utstrakt samarbeid med frivillige lag og foreninger. Ungdom og barnefamilier er en viktig målgruppe.

Tjøme biblioteks største utfordring i dag er både lokaler og lokalisering. Det trengs en avklaring rundt dette. Det kan være nyttig å tenke alternative løsninger, særlig for å legge best mulig til rette for barn og barnefamilier, mens feriegjestenes behov kan dekkes på andre måter. Mens man venter på en avklaring i forhold til et flerbrukshus på Tjøme, kan det gi et handlingsrom for å prøve ut helt andre modeller for tilby bibliotekstjenester, både til fastboende og tilreisende, men på ulikt vis.

Den viktigste utfordringen er å tenke på tvers når nye tjenester skal utvikles. Det ligger godt til rette for digitalisering av tjenester, og det å gi alle innbyggerne i «storkommunen» tilgang til felles digitalt innhold.

Mulighetsrom

Nasjonalbiblioteket vil lyse ut prosjekt- og utviklingsmidler for å stimulere til:

- Nye måter å samarbeide på
- Økt samarbeid mellom folkebibliotek og bibliotek i høyere utdanning om formidling
- Eksperimenter med ulike modeller for drift og samarbeid om bibliotek og bibliotekstjenester med særlig vekt på nye fylker og sammenslåtte kommuner
- Nye samarbeidsformer mellom skolebibliotek og folkebibliotek

Nasjonalbiblioteket lyser også ut midler til samarbeidsprosjekt og aktiv formidling, der målet er å styrke lesingen og øke utlånet av fysisk og digitalt materiale fra samlingene. Det er allerede sendt inn søknad om slik støtte, felles for alle tre bibliotek.

Prosessen videre

Tønsberg og Færder bibliotek har fått prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket for å lage en helhetlig plan for utviklingen av den samlede folkebibliotekvirksomheten. I prosjektbeskrivelsen står det følgende:

Dette forutsetter en prosess som både involverer innbyggerne og beslutningstakerne. Innbyggermedvirkning er et uttalt mål i begge de nye kommunene. Planen bør adressere tema som profil på tjenestetilbudet tilpasset lokale behov, potensialet som ligger i digitalisering av tjenestene, og potensialet som ligger i nye samarbeidskonstellasjoner.

Hvordan lage en slik plan? Prosjektmidlene er tenkt brukt til å utvikle og beskrive en metode for dette, som kan ha overføringsverdi til andre kommuner som i tida framover kommer i samme situasjon, enten det dreier seg om interkommunalt samarbeid eller vanlig kommunesammenslåing. I de kommunene som hittil har slått seg sammen, har det vært mest fokus på organisatorisk samarbeid, integrering av interne prosesser og systemer, og mindre på det å gi beslutningstakerne et grunnlag for utvikling av tjenestetilbudet. I prosjektet beskrives prosessen underveis gjennom en åpen blogg.

Dette arbeidet er nå i gang. Prosjektmidlene, 80.000 kr, kan blant annet brukes til en god medvirkningsprosess. Bloggen er tilgjengelig på <https://sites.google.com/tnb.no/helhetlig-modell-for-bibliotek/start>

Rettslig grunnlag:

Samarbeidet er hjemlet i Lov om folkebibliotek og Kommuneloven.

Forholdet til kommuneplanen:

En felles strategisk plattform for utvikling av Tønsberg og Færder bibliotek kan danne et underlag for begge kommuners planverk.

Vurderinger:

Alternative løsninger:

Økonomiske konsekvenser:

Konklusjon:

Videre behandling:

Tønsberg, 20.04.2020

Egil Johansen
rådmann

Unni Bu
kommunalsjef